

Kirsten Bøggilds prædiken 2. søndag efter trinitatis

Taler

Kirsten Bøggild
Sognepræst

Dato

8. juni 1986

Sted

Sct. Lukas Kirke, Aarhus

Omstændigheder**Prædikentekst**

Lukasevangeliet kapitel 14, vers 25-35

Salmer

Alt, hvad som fuglevinger fik
Hvad fattes mig?
Har hånd du lagt på Herrens plov
Kom, Gud Helligånd, kom brat
Fred til bod for bittert savn

DET UUNDGÅELIGE VALG

Sandheden er ikke privat. Den tilhører ikke det enkelte menneske. Sandheden er noget, der hænder mellem mennesker. Og som vi alle udmærket ved, udspiller livet sig mellem flere mennesker end den lille familie. Det er umuligt at sige hvor mange, for det er umuligt at trække grænser for, hvem der har betydning for den enkelte og hvem den enkelte får betydning for. Principielt og af erfaring har vi et næsten grænseløst ansvar for hinandens liv, for vi er alle forviklet med hinanden, enten direkte eller indirekte. Det er både dragende og skræmmende, som den vide verden er det. Som verden er, når man ikke mere er barn og man skal flytte hjemmefra og man skal finde sig selv og finde andre i det store menneskespil om livsopfyldelse.

Sandhed og kærlighed er ikke privat, men noget, der hænder mellem mennesker. Og alt hvad der hænder mellem mennesker har omkostninger. Jesus sagde, at den der ville følge efter ham, måtte være villig til at skille sig af med alt hvad han elskede, forældre, ægtefælle, børn, gode venner, hus og hjem, kort sagt alt hvad man i almindeligt dagligt liv fylder sin tilværelse med. Det kunne han da vel ikke mene? Hvad skulle meningen dog være med det? Umiddelbart lyder det absurd. Sagde han da ikke også, at vi skulle elske hinanden og tilgive hinanden alt ondt? Hvordan kan man både vende sine nærmeste ryggen og samtidig elske dem? Det

lyder som en selvmodsigelse.

Men så er det dog en absurditet, vi alle støder ind i. Et menneskes livsverden er stor og ubegrænset. Der kaldes på vores kærlighed fra alle mulige sider. Vi kan ikke nøjes med at være barn og tage imod den omsorg og tryghed, vi lærer at kende hos vore forældre. Vi kaldes til at blive selvstændige mennesker, som giver alt hvad vi har i os til den verden, der omgiver os. Det er en almindelig drøm, at vi sagtens kan rumme det hele, både det snævert private og arbejdslivet og alt det andet, som vi møder og bliver forviklet med og kommer til at holde af. Og vi ser nødigt i øjnene, at det ikke altsammen kan forenes. Det viser sig blot, at der er ting og forhold, som strider uhjælpeligt mod hinanden. De kan ikke rummes under samme tag eller i det samme hjerte.

Jesus selv voksede op i Nazareth med en far og en mor, med brødre og søstre, med onkler og tanter. Men allerede som en ung dreng i pubertet begyndte han at gå sine egne veje. Der var engang han blev væk for sine forældre, fordi han ganske havde fortabt sig i religiøse grublerier blandt de lærde mænd i templet i Jerusalem. Senere drog han som voksen mand ud i ørkenen og tilsluttede sig andre religiøse tænkere. Til sidst gik han rundt i det meste af Palæstina og prædikede sine egne nu fuldbårne tanker om liv og død, om Guds grænseløse barmhjertighed og om hans nærvær i kærligheden mellem mennesker. Det fortælles, at hans mor og hans brødre anså ham for at være vanvittig og på forskellig måde forsøgte at få ham fra hans forehavende. Ingen havde villet, at der skulle opstå en kløft mellem familien og ham, men det skete uundgåeligt, for de forstod ham ikke.

Når et menneske da står over for valget: enten at leve og tale som det er dets overbevisning, at det må, eller at opgive sin selvstændighed og gøre som familien ønsker det, hvad enten det er forældre, ægtefælle eller børn, hvad er da sandhed og kærlighed og hvad er ikke? Er det overhovedet muligt at vælge? Jesus valgte at fortsætte sin vandring og sin anstødelige forkyndelse. Han vendte ryggen til familien og gjorde som hans overbevisning bød ham. Og vi har altid sagt, at han gjorde det af kærlighed. Alt hvad han gjorde, gjorde han af kærlighed. Han kom med sit dramatiske liv til at understrege, at sandheden og kærligheden ikke er knyttet snævert til den enkeltes private liv, men at den hænder overalt, hvor mennesker får med hinanden at gøre og i princippet er uden grænser. Den, der med jalousi, misundelse eller anden form for snæversyn vil hindre en anden i at give af sig selv til verden, han må afvises. Det er ikke at hade ham, det er at elske

ham, men at hade hans snævre interesser.

Således har sandheden og kærligheden sine omkostninger. Jesus blev til sidst helt alene. Ingen andre kunne følge ham i viljen til at give sig selv grænseløst. Men hans ensomme gang til korset gjorde kærligheden til noget, den aldrig før havde været, til noget ubestikkeligt og uendeligt, noget andet end den kærlighed, der nøjes med at søge sin egen private opfyldelse.

En af de omkostninger, der er ved at vælge mellem to veje, når valget er blevet uundgåeligt, er den usikkerhed, der er forbundet med valget. Hvem kan fortælle os, hvad der er det rigtige? Det kan ingen. Et svar falder ikke ned fra himlen, men udvikler sig med den tid, der går. Og den tid kender ingen. Det er menneskets vilkår, og det var også Jesu vilkår, at leve i angst for at vælge det forkerte. At være bange for at komme til at gøre mere ondt end godt. At opleve at man valgte forkert, og at noget vigtigt gik uhjælpeligt i stykker. Det er at leve i angsten for at blive slidt op af sorg over, hvad man har gjort ved livet, og hvad det hele blev til. Sommetider sker det, at det ser ud som om alt blev til intet, skønt det da aldrig havde været det, man ville.

Det kan lyde så fint og flot, når det siges, at mennesket lever som det selv vil, at dets liv er hvad det selv gør det til, at det lever i ansvarlighed og blot hele tiden selv må stå ved de valg, som det foretager sig livet igennem. At andet og mere kan vel ingen forlange af et menneske, som ikke har mulighed for at se ind i fremtiden. – Men det er ikke fint og flot! Det kan lige så godt ende med en følelse af at have valgt skæbnesvangert forkert og have forspildt andres liv sammen med sit eget. Den berømte eksistentialisme, som opstod i 50'erne og 60'erne og blev så moderne, er slet ikke fyldestgørende. Valg og ansvarlighed kan være menneskets stolthed, men der er noget, der er dybere og sandere end vores stolthed.

Et valg mellem to veje kan illustreres med et kors. Mennesket står i midten og ser ingenting, for det kan ikke se enderne på de to veje, hverken den vandrette eller den lodrette. Det føler sig uhjælpeligt fortabt. Når det ikke kan se, hvad vejene fører til, er der intet entydigt indhold, ingen urokkelig og sikker bestemmelse at vælge eller at afslå. Men i Ravenna, i en af kirkerne med berømte mosaikker, er der et fint, enkelt kors med Kristi ansigt på det sted, hvor korsarmene mødes. Vi kan ikke vide, hvad de gamle kunstnere fra 600-tallet har tænkt. Men den, der ser det i dag, kan tænke, at Kristi grænseløse nåde og barmhjertighed, hans

lysende ansigt, er anbragt på det sted, hvor hvert menneske er sat til at vælge og selv ved, at det i sin usikkerhed ikke ved hvad det gør. Sådan har en kunstner i 600-tallet måske følt og tænkt, og det er ikke blevet anderledes for den, der i 1900-tallet ser på det.

Kristi lysende ansigt midt i skillevejen mellem to valgmuligheder! Guds nåde lysende over al vor tvivl, over menneskers uundgåelige fortvivlende valg, over deres stolthed og deres fortabthed.

Og sandere – dybere – trøst findes ikke for alt hvad vi elsker og alt hvad vi mister ved det, der er livets hårde nødvendighed.

Kilde

Kirsten Bøggild: "Lyset bag lyset", s. 109-113. Rhodos. 1990

Kildetype

Dokumentation i bogværk

Tags

2. søndag efter trinitatis, Anden tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 1900-tallet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/kirsten-boggilds-praediken-2-sondag-efter-trinitatis>